

Slovo k povzbuzení na neděli 16. října 2022, na 29. neděli v mezidobí – C
Biblická čtení: Ex 17,8-13; Ž 121; 2Tim 3,14 – 4,2; Lk 18,1-8

Milé sestry, milí bratři,

zkusme zaměřit dnes svou pozornost **nejprve** na čtení první a na následný žalm.

Úryvek ze starozákonní knihy **Exodus** nás přenáší někdy do poloviny 13. století, do doby krátce po zázračném vyvedení z Egypta, na **poušť**, ještě před doputováním Izraele k Boží hoře Sinaj. Amalečané neboli Edomité, kteří svůj původ odvozovali od Ezauova vnuka Amáleka a v kterých Izrael spatřoval symbol všech svých nepřátel, začali **bojovat** proti Izraeli. Ten, veden Jozuem, **zvítězil «ostřím meče»**, když se Mojžíš podpírá Áronem a Churem **modlil** k Hospodinu, důvěruje v něj.

Následný **žalm 121.**, respektive jeho část, již jsme slyšeli, je přímo výronem **důvěry** v Hospodina: «Nedopustí, aby se tvá noha zvrhla... Hospodin tě střeží... Za dne ti slunce neublíží... Ani měsíc v noci».

Možná nás napadne, že **blažený** ten, kdo s těmito biblickými texty, formulacemi Božího slova **nemá prazádný problém...**

Je tomu opravdu tak, že všechny boje a války Izraele – ať už během putování do Zaslíbené země, anebo zejména při jejím postupném obsazování, jakož i v dějinách následných – chtěl **Bůh**? Že byl skutečným **strůjcem** všech krvavých vítězství Izraele **«ostřím meče»**, že v nich se projevovala jeho **Boží moc**? Dnešní starozákonní úryvek přeci o něčem takovém mluví.

Anebo **je vždycky pravda**, že bohabojným se **nic nestane**, že Boží pomoc je vždy **nablízku** a všichni utištění se dočkají zjevného Božího **zastání**? Tak zpíval zase dnešní žalm.

Už pro svatého **Augustina** představovaly starozákonní texty podobné dnešnímu prvnímu čtení **problém**, dokonce byly důvodem, proč se nechtěl ani stát křesťanem a raději setrval u sekty manichejců, mimo jiné Starý Zákon odmítající. **Dokud** neuslyšel v Miláně kázání svatého **Ambrože**, který aniž by popíral dějinnou zkušenost Izraele s Hospodinem, vykládal starozákonní texty především **alegoricky**: Jak jsou **předobrazem** Krista anebo v čem jsou **obrazem** toho, co se děje v životě člověka, zejména v jeho duši.

Ano, ze celým **Starým Zákonem** je nepopíratelně **autentická** dějinná **zkušenost** s Bohem, ale ještě **nedokonalá**, nesoucí v sobě ještě **neúplný** obraz Boha, na **Krista** teprve **čekající**, postupně **zrající** a **očišťující** se. Proto **neumíme** ve starozákonních textech vždy přesně rozlišit, co je jen lidskou projekcí Boha a touhou po něm, co nedokonalým a co dokonalejším porozuměním jeho zjevení, co je lidské a co skutečně Boží, co překonané a co trvale platné. I z toho důvodu se můžeme odvážit si myslet, že kupříkladu za všemi těmi starozákonními Božími válkami, vyhlazováními dobývaného území je leckdy mnohem více **jen lidského**, nedokonalého a **porušeného** než přímo Božího. **Kritériem** možného **rozlišení** je vždy **Kristovo evangelium**, nejdokonalejší možné (také ne však zcela dokonalé, takové v lidském slově nikdy být nemůže) slovo Boží.

Vraťme se ale ještě **k dnešním starozákonním textům**. Z výše uvedených důvodů je jejich **alegorická**, obrazná četba tedy nejen možná, ale možná i nutná.

Co nám tedy v obrazné četbě snad **říká**?

První čtení, že **Bůh** chce být naší **silou** ve všech našich bojích o **dobro**, ve vnitřních bojích **proti** svodům **zla**. Necháme-li se jím vést, můžeme na své životní pouti tento duchovní boj **vyhrát**, podobně jako Izraelité zvítězili nad Amalečany. A že také má **smysl**, abychom s **modlili** jeden za druhého, abychom jeden druhého v modlitbě **podporovali**, nejlépe zase modlitbou anebo i všemožně jinak, tak jako Áron a Chur podpírali ruce Mojžíšovy.

Takové poselství je zvláště **v dnešní složité a těžké** době přeci nesmírně **důležité**. Člověk **musí** sám v sobě bojovat proti zlu, proti pokušení k němu, nesmí zlobou nechat ovládnout své nitro, musí se vzepřít. Aby pak mohl **zlu kolem** sebe **čelit**, a to především **láskou**, a neplodil zlo další, což je přeci jedním z nejvýraznějších evangelijních apelů.

Žalm v alegorické četbě nám zase říká, že všechny ty **přísliby**, že bohabojnému se nic nestane a nic mu neublíží, se spíše než jeho pozemského zabezpečení v tomto světě týkají především jeho **duše**, jeho **nitra**. Má-li člověk, měl-li by **živý vztah s Bohem**, má naději, že mu opravdu nic skutečně neublíží, protože **přátelství s Bohem** ho ponese i nejtěžšími **zkouškami**, které na něj dolehnou, dá mu sílu v nich obstát. Nitro a činy takového člověka se mají naději stát **Božím královstvím**.

Podobným směrem by se mohlo ubírat i naše porozumění **dnešnímu evangeliu**. Zazněl v něm **příklad o neodbytné vdově a nespravedlivém soudci**, zdůrazňující potřebu **neustálé modlitby**. Příklad, který je zároveň ukázkou, jak příklady vzaté z našeho světa sice – na základě analogie – **cosi pravdivého** o Bohu vypovídají (Bůh vyslyší prosby těch, kteří k němu volají ve dne v noci), ale zároveň mohou být – pro svou nedokonalost – i velmi **zkreslující** (Bůh přeci není lenivý a nespravedlivý soudce, který vyhoví jen pro neodbytnost prosebníků). Nicméně jinak ale než na základě podobných přirovnání o Bohu a božích věcech dost dobře hovořit nejde, činí tak i sám Pán Ježíš, a tak je dobré i tomuto jeho příkladu pozorně naslouchat.

Říká nám, že **jestliže** lidé pro **neodbytnost** prosby druhých (aspoň někdy) vyslyší a vyhoví jim, **o co více** tak činí dobrý Bůh. Stačí ho tedy **neodbytně prosit** a Bůh nám dá vše, oč prosíme.

Jenže ani tomu přeci **neodpovídá** naše **zkušenost**. Vždyť kolikrát o něco úpěnlivě prosíme, k modlitbě přizveme dva nebo tři v Ježíšově jménu, a stejně se **nic** nestane. A stává se to nejen tehdy, když prosíme o něco, co není dobré, anebo kde je v cestě svoboda druhého člověka; tam si dovedeme nevyslyšení svých proseb ještě nějak zdůvodnit. Ale naše modlitby nejsou často vyslyšeny ani u věcí zjevně dobrých a na lidské svobodě nezávislých. **Jak to**, že se najednou Bůh **nezastane** svých vyvolených a nechává je **dlouho čekat**?

Pokusů o odpověď na tuto naši zkušenost je také jistě **celá řada**. Problém nevyslyšených některých modliteb provází křesťany **od samých počátků křesťanství**. Jednou z odpovědí může být i ono **napětí** mezi naším očekáváním a způsobem Božího vyslyšení, ne nepodobné napětí mezi příkladem vzatým ze stvoření a Boží skutečností. Jinou, známou a asi nejspokojivější odpověď nám nabízí opět svatý **Augustin**: Své jednotlivé dary dává Bůh, jak chce, jednou ano, jednou ne, možná podle toho, nakolik je takový dar skutečně k prospěchu dotyčného člověka na cestě k věčnosti, ale jediný dar, který Bůh dá o něj prosícím vždy, je dar Ducha svatého, protože ten jediný Kristus skutečně slíbil. **Dar Ducha svatého**, který je silou Kristova přebývání v nás, silou k dobru. Pokud o tento dar budeme neodbytně **prosit** (klidně jako ta vdova), ten jediný můžeme, bude-li naše srdce otevřené, dostat **vždy**...

Milé sestry, milí bratři, zkusme tedy číst **starozákonní příběh** spíše než jako prototyp nějaké „Boží války“ jako **obraz příslibu Boží pomoci** k přemožení Nepřítele, k přemožení **zla** a ke konání **dobra**, v našem srdci a životě, v našem mikrosvětě. **Žalm** jako příslib jakési **vnitřní bezpečnosti srdce**, zůstane-li v něm Bůh. A **evangelium** jako výzvu **k prosbám** k Bohu, který je vždy větší než naše představy, ale který nám sám sebe – svého Syna, svého Ducha – chce opravdu **dát**. Jako sílu **k víře, naději a skutečné lásce, skutečnému dobru** a jako **vnitřní radost a pokoj**. Neboť toho je dnes, v dnešní v mnohém stále těžší a nejistější době potřeba více než kdy jindy...